

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot oprichting van Kamers van arbeid. (19)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

§ 1. Waar het oordeel van vele leden, die in dit wetsvoorstel een stap in de goede richting zien, uit den aard der zaak door de ondergeteekenden met waardeering is vernomen en wordt onderschreven, zouden ook zij het echter verkeerd achten van de werking der wet te hoog gespannen verwachting te koesteren. Inderdaad zal de ondervinding in deze nieuwe materie veel moeten leeren, doch voor de mogelijkheid om die ondervinding op te doen is een eerste vereischte, dat de ontworpen regeling in toepassing worde gebracht, en daarom verheugen de ondergeteekenden zich in de toezegging van die leden, die minder gunstig over de oprichting van Kamers van arbeid denken, dat zij niettemin hunne stem niet aan het wetsontwerp zullen onthouden. Zij hopen, dat de ervaring zal aantoonen, dat de op te richten Kamers van arbeid door de groote meerderheid der Nederlandsche werklieden en werkgevers zullen worden op prijs gesteld, in welk geval hare goede werking alleen reeds hierdoor tot zekere hoogte zal zijn verzekerd. Daar zij zoodanige uitkomst meenen te mogen verwachten, zijn zij dankbaar voor de krachtige verdediging, welke deze instelling van verschillende zijden vond tegenover hen, die daarvan een weinig gunstig resultaat voorspelden.

§ 2. Te recht meenen een aantal leden, dat men bij de beoordeeling van hare gevolgen de Kamers van arbeid niet uitsluitend in haren werkring van verzoening behoort te beschouwen. De ook elders gelegen nuttige zijde der instelling wordt door die leden duidelijk in het licht gesteld, en met voldoening vernamen de ondergeteekenden daarbij een gunstig oordeel over verschillende beginselen, aan de wetsvoordracht ten grondslag gelegd.

Evenwel kan niet worden toegegeven, dat er een principieel verschil zou bestaan tusschen het oorspronkelijk ontwerp en het wetsvoorstel dat ten slotte de Eerste Kamer heeft bereikt, in zoover in het eerste het zwaartepunt was gelegen bij de afdelingen, en het nu aanhangige geene afdelingen kent. De bedoelde wijziging betrof alleen den vorm en had vereenvoudiging in de organisatie ten doel; in het wezen der zaak werd daardoor geene verandering gebracht.

Evenmin als de vroegere afdelingen zijn thans de Kamers vakverenigingen; immers in beide was en is plaats niet slechts voor één enkel bedrijf of een groep van verwante bedrijven, maar voor verschillende bedrijven, al zal het ook raadzaam zijn bij de oprichting niet meer bedrijven in ééne Kamer te vereenigen, dan van wier afgevaardigden een vruchtbaar onderling overleg mag verwacht worden.

§ 3. Dat de ondergeteekenden ten aanzien van de plaats in dit wetsontwerp aan de vrouw toegekend aan de zijde staan van de verdedigers, spreekt van zelf. Zij wenschen niet in herhalingen te treden van al hetgeen ten voordeele van het kiesrecht en de verkiesbaarheid — ook tot arbiter — van de vrouw is aangevoerd. Met eerbiediging van het gevoelen van sommigen, dat de rol der vrouw eene andere is dan hier wordt toegewezen, veroorloven zij zich echter met nadruk op te komen tegen de bewering, dat vrouwen minder vatbaar zijn voor koele redeneering in de goede beteekenis dezer uitdrukking. Ook meenen zij te mogen ontkennen, dat het gemis van rechtsbegrippen bij de vrouw in het algemeen grooter zou zijn dan bij den man, en dat dus tegen het zitting nemen van eene vrouw als lid van een verzoeningsraad of als arbiter uit dien hoofde meer bezwaar zou bestaan dan tegen het optreden als zoodanig van elken man.

§ 4. De verwachting van sommige leden omtrent eene meer bevredigende wetgeving op sociaal gebied, wanneer in het

kiezerskorps de werkmansklasse ruimer zal zijn vertegenwoordigd, kon de Regeering niet ontslaan van haren plicht om ook op dat gebied de voorstellen te doen die zij in 's lands belang noodig acht.

Artikelen.

Art. 1, eerste lid. Door het vervallen van de splitsing eener Kamer in afdelingen zal zich ongetwijfeld de wenschelijkheid doen gevoelen om in deze of gene gemeente meer dan ééne Kamer op te richten.

Over de vraag of de redactie van art. 1 dit toelaat, bestond ten slotte geen verschil van gevoelen tusschen de Tweede Kamer en de Regeering.

De overtuiging der Regeering, dat de behoefte aan Kamers van arbeid spoedig in vele gemeenten zal blijken, leidde haar tot de indiening van het ontwerp van wet.

Art. 3, tweede lid. De tweede ondergeteekende zal, indien hij geroepen wordt een Koninklijk besluit als bedoeld bij art. 4 te ontwerpen, rekening houden met de in beide Kamers der Staten-Generaal geopenbaarde bedoeling om de uitsluiting van zoogenaamde tusschenpersonen tot een minimum te beperken.

Art. 5. Het denkbeeld om de patroons door werklieden en de werklieden door patroons te doen kiezen, is nieuw en de ondergeteekenden betreuren het niet, dat het thans niet meer voor verwezenlijking vatbaar is; immers het wederzijdsch vertrouwen in de gekozenen zou er niet door worden verhoogd. De volledige vrijheid van elk der twee kiezerskorpsen is ook door de Regeering voorgestaan. Thans zal men echter, indien dit ontwerp tot wet wordt verheven, ook naar het oordeel van de ondergeteekenden met de beslissing in anderen zin vrede kunnen hebben, terwijl ook getrapte verkiezingen zijn uitgesloten.

Art. 8 eerste lid. Naar aanleiding van de hier gemaakte opmerking zij gewezen op de onwaarschijnlijkheid, dat de kiezers iemand tot hun afgevaardigde zullen wenschen, die niet meer op de hoogte is van den toestand van het bedrijf in de Kamer vertegenwoordigd. Uitsluiting van de tappers van het lidmaatschap is onnoodig, waar hun bedrijf niet in de Kamer is vertegenwoordigd, en in het tegenovergestelde geval zou zij onbillijk zijn en in strijd met het beginsel dat voor elk bedrijf de afgevaardigden toch allereerst in dat bedrijf behooren gezocht te worden.

Art. 16. Daar aan een algemeenen maatregel van bestuur is opgedragen voorschriften te geven o. a. omtrent het kiezen, is de samenstelling van meer dan één stembureau niet uitgesloten.

De benoembaarheid van niet-leden van den gemeenteraad tot leden van een stembureau schijnt onnoodig, waar toch zelfs in de kleinste gemeente altijd zeven leden tot het zitting nemen kunnen worden aangewezen, en in grootere gemeenten, waar het kiezerskorps grooter mocht zijn, ook meerdere gemeenteraadsleden beschikbaar zijn.

Art. 19. De bevoegdheid van art. 24 is gegeven als een eerste middel tot beëindiging van een geschil: blijkt het overwicht van de vertegenwoordigers uit eene der beide categorieën daardoor een beletsel, dan wordt het geschil ten spoedigste bij de Kamer aanhangig gemaakt. Een ernstig bezwaar levert art. 19 derhalve niet op.

Art. 24. Het voordeel van een verzoeningsraad ad hoc wordt reeds in het Voorloopig Verslag zelf aangewezen.

Van deze regeling is niet noemenswaardig tijdverlies het gevolg, daar in dezelfde vergadering, waarin de wenschelijkheid van het optreden van een verzoeningsraad wordt aangenomen, deze kan worden benoemd.

Art. 35, al. 6. De ondergeteekenden zijn van oordeel, dat de onbillijkheid waarop hier wordt gewezen, zich in de praktijk weinig zal doen gevoelen, daar verwacht mag worden dat de voorzitter van den verzoeningsraad wel rekening zal houden met de omstandigheid of vergaderen op een Zondag — wat vergoeding

Eindverslag der Commissie van Rapporteurs over het wetsontwerp n°. 17.

van reiskosten en schadeloosstelling uitsluit — de leden op het derven van arbeidsloon zou te staan komen.

De Minister van Justitie,
VAN DER KAAY.

*De Minister van Waterstaat
Handel en Nijverheid,*
VAN DER SLEYDEN.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 22 April 1897.

REEKERS.

KIST.

SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.

VAN NISPEN TOT PANNERDEN.

VAN WELDEREN RENGERS.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot herziening van de belastbare opbrengst der gebouwde eigendommen. (17)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

De ondergeteekende stelt het op hoogen prijs dat algemeen werd erkend, dat het ontwerp bij eene goede toepassing de gelegenheid zal openen om eene meer juiste en met de feiten in overeenstemming zijnde belastbare opbrengst der gebouwde eigendommen te verkrijgen. Inzonderheid was het hem aangenaam dat de methode van schatting van gebouwde eigendommen tot hoeven behorende, instemming heeft gevonden.

Waar de kosten van het oprichten van een gebouw door de geaardheid van den bodem hooger loopen dan elders is inderdaad een iets hooger gedeelte van de opbrengst der hoeve als opbrengst van de gebouwen te beschouwen. Het wetsontwerp is dus op dit punt in overeenstemming met de werkelijkheid.

De meening dat de Regeering beter zou gedaan hebben om de belastbare opbrengst voor een gebouwde eigendom, tot eene hoeve behorende, te zoeken in het bedrag, dat bij de vaststelling der belastbare opbrengst voor het ongebouwd is afgetrokken van de totale opbrengst der hoeve ter zake van de gebouwen, is in het verslag op goede gronden bestreden.

Het is waar dat voor een gebouwde eigendom, tot eene hoeve behorende, dat grootscheeps is afgewerkt en bij den landbouwer in gebruik is, geen hogere belastbare opbrengst zal worden aangenomen dan voor een op meer bescheiden voet ingericht gebouw, maar het is niet minder waar dat voor eene hoeve, waarvan de gebouwen op eene in afwijking van de gebruiken der streek weelderige wijze zijn ingericht, op geen hooger pachtsom kan worden gerekend dan voor eene andere, waarvan de gebouwen een meer bescheiden aanzien hebben.

Artikel 51 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 223) schrijft voor, dat de waarde van gebouwde eigendommen, zoolang de belastbare opbrengst nog niet algemeen is herzien, voor de regeling van de Vermogensbelasting zal worden vastgesteld op het vijftienvoud der belastbare opbrengst, terwijl voor de ongebouwde eigendommen het twintigvoud dier opbrengst wordt genomen. Dit voorschrift, bedoeld als een overgangsmaatregel, is het gevolg van de omstandigheid, dat de wetgever rekening heeft moeten houden met het feit, dat voor gebouwde eigendommen niet zoals bij de ongebouwde de netto

maar de bruto opbrengst als de belastbare opbrengst is aangenomen.

In art. 7 daarentegen wordt voor beide soorten van eigendommen het cijfer 20 als factor van vermenigvuldiging aangenomen, doch dit geschiedde in de veronderstelling, dat bij de algemeene herziening ook voor de gebouwde eigendommen de zuivere opbrengst tot grondslag zou worden aangenomen. Nu dit volgens het ontwerp niet zal geschieden en de bruto opbrengst ook voortaan voor de gebouwde eigendommen als de belastbare opbrengst blijft aangenomen, zal bedoeld artikel 7 noodzakelijk moeten worden gewijzigd en wel vóórdat de uitkomsten der herziening in toepassing worden gebracht.

De ondergeteekende kan overigens de verzekering geven, dat zoodra het ontwerp tot wet zal zijn verheven, onverwijld met de voorbereiding der uitvoering een aanvang zal worden gemaakt.

Artikel 2. Het komt er in de eerste plaats op aan te weten welke de „bestaande omvang” van het bedrijf is. Zijn de gebouwen voor de uitoefening van het bedrijf in dien omvang geschikt, dan is het onverschillig of de grond, voor dat bedrijf in gebruik, al of niet in zijn geheel met de gebouwen van denzelfden eigenaar is gepacht.

Het laatste lid van dit artikel bevat eene omschrijving van hetgeen onder gebouwen of gedeelten van gebouwen tot hoeven behorende, is te verstaan. Slechts dan kunnen gebouwen, welke te zamen met gronden waarop landbouw enz. wordt uitgeoefend gebruikt worden, beschouwd worden als tot eene hoeve te behooren, wanneer zij, afgescheiden van die gronden, geene of slechts geringe huur zouden opbrengen.

Artikel 4. Voor de vrees, dat men bij de vaststelling der huurwaarde door vergelijking tot een resultaat zal komen dat met den feitelijken toestand in strijd is bestaat geene aanleiding. Door de wijziging, die artikel 2 gedurende de beraadslagingen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft ondergaan, is de schatting door vergelijking veel vergemakkelijkt, wijl men thans het tot woning dienende gedeelte van eene hoeve niet meer door vergelijking zal hebben te schatten. Tegen het vaststellen van eene te hooge opbrengst zal de onafhankelijke hoofdcommissie hebben te waken en ook de Regeering zal niet in gebreke blijven te doen wat in haar vermogen ligt om juiste schattingen te bevorderen.

Artikel 9. De meening van eenige leden dat de macht, aan de hoofdcommissie toegekend, een der hoofdgrepen tegen de bestaande regeling zou zijn, berust blijkbaar op een misverstand. Het is juist eene der voornaamste grieven tegen de wet van 22 Juli 1873 (*Staatsblad* n°. 116) dat daarbij geene hoofdcommissie was ingesteld, doch de leiding van het schattingswerk aan een negental hoofdambtenaren, ieder voor een gedeelte van het Rijk, was opgedragen (verg. art. 5, laatste lid dier wet.)

Artikel 10. In de financieele wetten van den laatsten tijd is steeds eene bepaling opgenomen als thans is voorgesteld. Ware bij dit financieele ontwerp daarvan afgeweken, dan zou incidenteel eene beslissing zijn voorgesteld, hetwelk niet wenschelijk werd geacht.

Artikel 27, derde lid. Deze bepaling is bijna woordelijk overgenomen uit artikel 18, derde lid der wet van 22 Juli 1873 (*Staatsblad* n°. 116) en heeft in de practijk nimmer tot moeilijkheden aanleiding gegeven. Inderdaad is het geval dan ook niet wel denkbaar, dat een vruchtgebruiker, erfpachter of bekleemde meier voor een onder zijn beheer zijnd eigendom op vrijstelling van grondbelasting aanspraak zou kunnen maken. Immers zijn de vrijstellingen, bedoeld in art. 25 lett. a—d en f der wet van 26 Mei 1870 (*Staatsblad* n°. 82) alleen dan van toepassing, wanneer de gebouwen het eigendom zijn van den Staat, van provinciën, gemeenten, polders, waterschappen, kerkgenootschappen en instellingen of vereenigingen, die rechtspersoonlijkheid bezitten en zij uitsluitend gebezigd worden voor eene bepaalde in de wet aangegeven bestemming.

De Minister van Financiën,
SPRENGER VAN EYK.